מאשה ודאשה

אגדת עם רוסית

בכפר, קרוב ליער, חיו שתי חברות, מאשה ודאשה. הן ביחד הלכו לאסוף פטריות, יחד שזרו זרי פרחים, יחד קטפו גרגירי יער ושרו שירים. ויום יפה אחד הלכו לאסוף תות. רוח קלה עוברת בצמרות עצים, השמש מסתכלת מהשמיים, צוחקת, היער רועש כאילו מספר סיפור. הילדות שקעו בעבודה, הקשיבו לרעש היער, תעו בדרך ומצאו את עצמן בקרחת יער לא מוכרת.

באמצע קרחת היער הייתה גבעונת, ועל הגבעונת, תחת עץ לבנה, ביתן קטן עם חלון אחד, כאילו עין מסתכלת. על הסף ישבת אישה זקנה, זקנה מאוד, וטווה חוטים. הילדות ניגשו אליה:

"שלום סבתא!" אמרו.

הזקנה פנתה אליהן, אבל פקעת

החוטים נשמטה מידה והתגלגלה מהגבעה. הזקנה נאנחה והתחילה כבר לקום, כשמאשה שמה את הסל שלה על הארץ, רצה אחרי הפקעת ואומרת:

"אל תקומי, סבתא, אביא לך את הפקעת."

והפקעת התגלגלה בין העשבים, הסתתרה בין השיחים, קשה היה למצוא אותה. דאשה חיכתה, חיכתה, ובסוף רצה אל החברה שלה.

"כבר עבר זמן רב" אמרה "תקרעי את החוט ובואי!"

אבל מאשה לא הקשיבה לה. מצאה את הפקעת, גלגלה את החוט והגישה לסבתא.

"קבלי" אמרה "וסלחי לי שלא יכולתי למצוא אותה מהר יותר."

הזקנה לקחה את הפקעת, הסתכלה על מאשה ואמרה:

"תודה לך, ילדה. עבור טוב הלב שלך ועל המאמץ קבלי מתנה ממני. סל

קטן תלוי ליד החלון בביתי. תיכנסי וקחי אותו. רק על תציצי פנימה עד שלא תחזרי הביתה."
מאשה נכנסה לביתן, לקחה את הסל. הוא היה קל מאוד, כאילו מלבד כמה ענפים אין בו דבר. מאשה יצאה, הודתה לסבתא וזו שוב הזכירה לה - לא להציץ עד שבאים הביתה.
החברות רצו הביתה. מאוד רוצות לדעת מה בתוך הסל אבל מתאפקות. באו, הרימו ענפים שבסל ושם - צעיף משי, מקושט בדוגמה זהובה נהדרת. מאשה נהנתה מהצעיף ודאשה אומרת:
"הלוואי וגם אני הייתי מקבלת צעיף כזה! גם אני יכולתי להרים את הפקעת! הייתי מקבלת צעיף!" ושפתיה רועדות.
למאשה לב טוב, היא נתנה לה את הצעיף ואומרת: "דאשה, נלבש את הצעיף לפי התור. שתינו נלבש אותו." והיא כבר רצתה לשים את הסל הצדה, אבל כשהסתכלה עליו ראתה עוד צעיף, גם הוא מקושט בדוגמה יפה. מאשה שמחה:
"דאשה! יש לנו שני צעיפים! זה שלך וזה שלי!"
הילדות שמחו וצחקו. ואז דאשה

מבקשת:
"מאשה, בפעם הבאה, אם נבוא לסבתא זו והפקעת תיפול, אל תרימי. אני ארים! אולי גם אני אקבל מתנה, אפילו יותר טובה!"
"טוב, דאשה. אבל אני לא חשבתי שסבתא תיתן לי מתנה. פשוט ריחמתי עליה. היא כבר מאוד זקנה!"
עברו כמה ימים והילדות הלכו לקטוף אוכמניות. ושוב לא שמו לב כשהגיעו לקרחת היער. ושוב שם גבעה קטנה ועליה ביתן תחת ליבנה, אבל את הסבתא לא רואים. הסתכלו וראו שהיא יוצאת מהיער עם חבילת עצי הסקה. כולה כפופה, בקושי מניעה את רגליה...
"אל תשכחי" אומרת דאשה "אם הפקעת תיפול.."
אבל מאשה כבר רצה אל הזקנה, לקחה את חבילת העצים, הביאה לבית והניחה שם. ואז הזקנה הגיעה, התיישבה על הספסל ואומרת:
"תודה ילדתי! על לבך הטוב מגיעה לך מתנה. קחי את החבילה שמונחת בבית על השולחן. אבל אל תציצי אליה כל עוד שלא תגיעי הביתה!"
מאשה לקחה את החבילה, הודתה לסבתא. הילדות רצו הביתה. באו,

פתחו את החבילה ונדהמו! אפודות אדומה ותכלת, מקושטות בדוגמאות של חוטים כסופים, עם כפתורי כסף. מאשה שמחה, לבשה אפודת תכלת וזו כמו תפורה עליה, ויפה!..

ולדאשה - דמעות בעיניה.

"כך" אומרת "את גזלת ממני את המתנה! אילו הזקנה ישבה לטוות והפקעת הייתה נופלת, הייתי מרימה את הפקעת ומקבלת את האפודות!"

"אבל דאשה יקירתי! הרי קיבלנו שתי אפודות! קחי את האדומה!"

דאשה חטפה את האפודה, לבשה ואומרת:

"מאשה, הסכם! את העצים אני אביא לסבתא. אולי אקבל אצלה מתנה עוד יותר טובה!"

"דאשה! אני בכלל לא חשבתי על מתנה. ריחמתי על סבתא ועזרתי לה."

שוב יצאו החברות, הפעם לקטוף פטל, ושוב הגיעו לקרחת היער עם

גבעונת וביתן תחת עץ ליבנה. אבל סבתא לא יושבת על הספסל וגם לא יוצאת מהיער. הסתכלו וראו שהיא עולה על הגבעה מהצד השני עם דלי מים. המדרון תלול, השביל חלק, וכוח מעט. הזקנה מועדת, הדלי מתנדנד, מים נתזים על הבגדים שלה, על הרגליים..

"תזכרי הסכם" מתחילה דאשה "אם סבתא.."

אבל מאשה כבר ליד הזקנה. לקחה את הדלי, הביאה לביתן, העמידה על הדרגש בכניסה. סבתא באה, התיישבה על הספסל ואומרת:

"תודה לך, ילדה. לב טוב לך. תהי תמיד כזו טובה, אז תהי מאושרת. לכי לבית שלי, תורידי תיבה מהמדף, רק אל תפתחי. תביאי אותו הנה."

מאשה ראתה מיד את התיבה. אור השמש האיר עליה ומפתח זהב נצץ בה. מאשה הביאה אותה ונתנה

לזקנה. וכשסבתא פתחה והרימה את המכסה הילדות ראו עגילים לאוזניים ושתי טבעות. סבתא לקחה טבעות ושמה לילדות אל האצבעות. למאשה בטבעת אבן נוצצת ואצל דאשה האבן כבויה.

"אתן תחשבו שהאבן מקולקלת? תראו!" סבתא החליפה לילדות את הטבעות. ושוב אצל מאשה האבן כאילו בוערת ואצל דאשה בטבעת האבן כמו זכוכית עכורה - בלי נצוץ, בלי זוהר. וסבתא אומרת:

"אלא אבנים לא פשוטות. הן נדלקות מטוב הלב ומראות את הדרך לאושר. אני נותנת לכן את הטבעות לאושר, תסתכלו עליהן לעתים קרובות. אם האבן נעשית כהה סימן ששכחתם על בני אדם. אל תחכו אז לאושר. הוא יעבור בצד. האושר נמשך לטוב."

כך אמרה, סגרה את התיבה, נתנה למאשה והזכירה לפתוח רק בבית. ובבית נמצאו בתיבה שני זוגות עגילים. זוג אחד נתנה מאשה לחברה שלה ואחד שמה באוזניה. היא לבשה את האפודה התכולה, שמה את הצעיף. דאשה הביטה עליה ופתאום אומרת:

"כמה שסבתא זו טובה! היא נתנה

לנו מתנות כאלה.. גם לי.. והרי אני לא עזרתי לה בשום דבר. בואי מחר, מאשה, ישר אליה ונעזור לה בכל דבר, מה שרק תרצה שנעשה."

"בוודאי, דאשה! היא זקנה ואין לה הרבה כוח.."

באו הילדות למחרת לקרחת היער, אך תחת הלבנה לא עמד כל בית. כאילו אף פעם לא היה. וגם סבתא אין בשום מקום..

כמה פעמים הלכו הילדות ביער וחיפשו.. אבל את סבתא ואת הביתן כבר מעולם לא ראו.

עבר זמן והילדות גדלו, נעשו לנערות. עכשיו האבנים בטבעות בוערות גם אצל מאשה וגם אצל דאשה. אין טובות, נעימות, שמחות מהן. עוזרות לכולם, מברכות את כולם, משמחות. לכן גם האנשים מחבבים אותן ומספרים עליהן זה לזה.

וכך גם הסיפור הזה הגיע אלינו.